

Probabil că foarte multă lume se întreabă de unde vine denumirea etnică a poporului nostru . De unde vine oare denumirea de „român,, , a fost ea întotdeauna aceeași ?

În realitate, deși autohtonilor din spațiul carpato-danubiano-pontic li s-a spus în majoritatea documentelor europene medievale „valahi,, și derivate ale acestei expresii care este de origine germanică și este înrudită cu denumirea tradițională a Țării Galilor (Wales) ori a Belgiei Francofone (Valonia) ,însemnând „străin,, , strămoșii și moșii noștri și-au spus dintotdeauna „rumâni,, . Această denumire are mai multe teorii ca sursă de proveniență și le-aș enumera aici : o teorie fantezistă conform căreia este o denumire ancestrală compusă din „ru,, de la „râu,, și „mân,, de la om („man,,) cu sensul de „oamenii râurilor,, , o altă teorie romantică și depășită de ea conform căreia această denumire păstrează de fapt amintirea Romei de unde ar fi plecat strămoșii noștri, care, se credea, și-au păstrat conștiința latină, și încă o a treia teorie pe care o voi detalia îndată. De fapt denumirea de „român-rumân,, își are originea de la statutul de om liber și de cetățean al Imperiului Roman iar apoi Bizantin. Deasemeni nu trebuie să uităm că faptul că denumirile înaintașilor noștri daci ori geți, erau date prima de romani, iar a doua de greci, noi nu știm astăzi cum se autodenumeau ei. Revenind la climatul roman și mai ales bizantin ,trebuie să amintim faptul că grecii bizantini își spuneau „romei ,, până la căderea Constantinopolului în 1453, că în sud-estul Pen. Balcanice exista o provincie otomană numită Rumelia ,preluare de la bizantini și că mai mult de atât chiar și sultanatul turc selgiucid din sec XI-XIV din estul și centrul Asiei Mici se numea chiar așa, sultanatul de Rum. Așadar pentru autohtonii din sud-estul Europei, a fi „român,, însemna a fi un cetățean demn și cu drepturi depline, practic era vorba de un statut social.

Un paradox s-a creat după pătrunderea slavilor în Balcani și chiar infiltrarea lor la nordul Dunării, evenimente petrecute după sec. VII ,când din cauza faptului că alcătuiau într-o măsură însemnată substratul păturii boierești, „rumân,, între Carpați și Dunăre avea să capete nu doar un sens etnic, ci și unul social. Și culmea e că tocmai această nobilă distincție a libertății avea să capete sensul de țăran aservit, sensul de șerb. În Țara Rumânească ,până la 1746 când Constantin Mavrocordat desființează șerbia, țăranul legat de glie și fără de proprietate se numea „rumân,,. Constantin Cantacuzino, la începutul sec. XVIII, avea să-și denumească lucrarea sa de cronicar drept „Istoria Țării Rumânești,, , aici termenul etnic de „rumân,, fiind des folosit. Dar o dată cu pătrunderea iluminismului în Principate și cu generația marilor cronicari, avem deja primele asimilări de termen „rumân-român,,. Cu toate acestea abia după începutul sec. XIX ,o dată cu Școala Ardeleană filolatinistă și cu marea deschidere a tinerilor din cele 3 mari provincii, spre apus, dar în special spre Franța, termenul de „român,, începe să fie folosit. Cu toate acestea schimbarea de la „Rumânia ,,la „România,, va fi îndeplinită abia de generația de la 1848 . Probabil una din ultimele atestări ale „Rumâniei,, este chiar celebra hartă a lui Cezar Bolliac de la 1855. Această hartă desena o Rumânie, de la Tisa până la Nistru, hotare ce vor marca pe vecie mentalul național românesc. La 24 ianuarie 1859 are loc „Mica Unire,, dintre Moldova și Țara Românească, Unire care va fonda un stat ce inițial poartă numele

de „Principatele Unite,,. Abia începând cu 1862, sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, ne este spulberat orice dubiu și este fixat numele sub care va rămâne să trăiască pentru totdeauna vechiul popor rumân – România.